Voorstel aan de raad

Nummer: 26.515

Portefeuille:	E. van der Herberg en S.H. de Wilde
Programma:	3 Economie en 7 Volksgezondheid en milieu
Taakveld:	7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Onderwerp: Voorbereidingskrediet; Bijzondere begraafplaatsen

Voorgesteld besluit

1. Het gedeelte van het gemeentelijke perceel, kadastraal bekend gemeente Lelystad, sectie K, nummer 8873, aangeduid als deel B op de bij dit besluit behorende overzichtstekening, beschikbaar te houden ten behoeve van de realisatie van bijzondere begraafplaatsen als bedoeld in de artikelen 38 tot en met 40 van de Wet op de lijkbezorging;
2. Als uitgangspunt vast te stellen dat de omvang van de uit te geven grond wordt bepaald na inventarisatie van de beschikbare en benodigde begraafcapaciteit en dat een verdeling en verkoopproces worden gehanteerd in overeenstemming met de Wet op de lijkbezorging;
3. Een voorbereidingskrediet van € 68.000 beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsonderzoek voor het realiseren van bijzondere begraafplaatsen binnen het als deel B op de overzichtstekening aangeduide gebied in Lelystad;
4. Het voorbereidingskrediet als kosten voor onderzoek en ontwikkeling te activeren onder de immateriële vaste activa;
5. De voorbereidingskosten te zijner tijd ten laste te brengen van een nieuw vast te stellen grondexploitatie voor het ontwikkelen van bijzondere begraafplaatsen;
6. Voor zover de voorbereidingskosten in de toekomst niet aan de ontwikkeling kunnen worden toegerekend of als er na 5 jaar een voorziening moet worden gevormd, deze ten laste te brengen van het rekening-resultaat van dat boekjaar.

Urgentie Raad

Geen. Dit voorstel kan in de reguliere procedure.

Voorgaande besluitvorming

Niet van toepassing.

Inleiding

De gemeente staat voor een aantal samenhangende opgaven rondom de gemeentelijke begraafplaats. Naar aanleiding van verzoeken van vier moskeeën om een bijzondere begraafplaats[1] te kunnen realiseren, is de gemeente voornemens een gedeelte van de voor begraven bestemde gronden beschikbaar te houden als gebied voor bijzondere begraafplaatsen. De omvang van de uiteindelijk uit te geven grond wordt in een later stadium bepaald met inachtneming van de Wet op de lijkbezorging, de beschikbare en benodigde begraafcapaciteit en een objectieve en transparante toedeling van grond aan elke afzonderlijke aanvrager.

[1] Iedere begraafplaats niet zijnde de algemene begraafplaats is voor de wet een bijzondere begraafplaats.

Om dit mogelijk te maken, zullen infrastructurele maatregelen nodig zijn om de locatie bereikbaar en geschikt te maken voor het doel waar het voor bestemd is; begraven. Daarnaast zal, bij voorkeur in de directe omgeving, een alternatieve locatie moeten worden gezocht en bestemd voor de, op middellange termijn, noodzakelijke derde uitbreiding van de algemene begraafplaats en het afhandelen van mogelijk nieuwe aanvragen voor het stichten van een bijzondere begraafplaats.

Deze opgaven kennen een mate van juridische, ruimtelijke, maatschappelijke en organisatorische complexiteit. Om deze processen zorgvuldig, voortvarend en in samenhang te begeleiden en te komen tot een voorstel voor een kostendekkende grondexploitatie; inclusief voorbereidingskosten, is inzet van een gespecialiseerde projectleider noodzakelijk. Met dit voorstel wordt gevraagd het als deel B aangeduide gebied beschikbaar te houden als gebied voor bijzondere begraafplaatsen, uitgangspunten vast te stellen voor de gronduitgifte en een voorbereidingskrediet ter financiering van de voorbereiding van de GREX beschikbaar te stellen voor de verdere uitwerking hiervan.

Argumenten

1. Het gedeelte van het gemeentelijke perceel, kadastraal bekend gemeente Lelystad, sectie K, nummer 8873, aangeduid als deel B op de bij dit besluit behorende overzichtstekening, beschikbaar te houden ten behoeve van de realisatie van bijzondere begraafplaatsen als bedoeld in de artikelen 38 tot en met 40 van de Wet op de lijkbezorging.

   1.1 Hiermee wordt ruimte beschikbaar gehouden voor het voldoen aan huidige en toekomstige verplichtingen uit de Wet op de lijkbezorging
   Op grond van de artikelen 38 tot en met 40 van de Wet op de lijkbezorging hebben kerkgenootschappen (waaronder ook moskeeën) recht op een bijzondere begraafplaats. Indien een kerkgenootschap niet beschikt over geschikte grond, dient de gemeente de mogelijkheid te bieden om onder redelijke voorwaarden grond te verwerven voor het stichten van een bijzondere begraafplaats. Door het op de overzichtstekening als deel B aangeduide gebied beschikbaar te houden voor bijzondere begraafplaatsen, blijft de gemeente in staat om zowel huidige als toekomstige verzoeken van kerkgenootschappen op grond van de Wet op de lijkbezorging te faciliteren.

   1.2 De locatie is geschikt voor het realiseren van bijzondere begraafplaatsen
   Het op de overzichtstekening als deel B aangeduide gebied heeft reeds de bestemming begraafplaats en sluit aan op de bestaande gemeentelijke begraafplaats. Daarmee betreft dit een geschikte locatie voor het realiseren van bijzondere begraafplaatsen.

   1.3 Het beschikbaar houden van het gebied loopt niet vooruit op toekomstige uitgiftebesluiten
   Met dit besluit wordt uitsluitend een gebied aangewezen dat beschikbaar wordt gehouden voor bijzondere begraafplaatsen. De omvang van de uit te geven grond, de uiteindelijke gegadigden en de voorwaarden waaronder uitgifte plaatsvindt worden in een later stadium nader uitgewerkt.

2. Als uitgangspunt vast te stellen dat de omvang van de uit te geven grond wordt bepaald na inventarisatie van de beschikbare en benodigde begraafcapaciteit.

   2.1 Hiermee wordt de omvang van de uitgifte afgestemd op de omvang van het kerkgenootschap
   De Wet op de lijkbezorging gaat uit van een redelijke verhouding tussen de omvang van een kerkgenootschap en de omvang van de beschikbaar te stellen begraafgrond. Om deze verhouding inzichtelijk te maken wordt als uitgangspunt gehanteerd dat het aandeel van een kerkgenootschap wordt bepaald aan de hand van de omvang en ontwikkeling van het ledenbestand in verhouding tot het totale aantal inwoners van Lelystad.

2.2 Hiermee worden kerkgenootschappen op gelijke wijze behandeld
Door begraafgrond voor bijzondere begraafplaatsen in overeenstemming met de Wet op de lijkbezorging uit te geven, wordt geborgd dat aanvragen van kerkgenootschappen op een transparante en eenduidige wijze worden beoordeeld. Hierdoor wordt voorkomen dat meer grond wordt uitgegeven dan waarop een kerkgenootschap, gelet op zijn omvang binnen de gemeente, redelijkerwijs aanspraak kan maken.

2.3 Hiermee ontstaat inzicht in de ruimtebehoefte aan bijzondere begraafplaatsen
Voorafgaand aan gronduitgifte wordt inzichtelijk gemaakt welke kerkgenootschappen aanspraak maken op grond voor een bijzondere begraafplaats, hoeveel leden zij binnen Lelystad vertegenwoordigen en hoeveel grond daarvoor benodigd is. Hierdoor ontstaat inzicht in de huidige en toekomstige ruimtebehoefte aan bijzondere begraafplaatsen.

2.4 Hiermee blijft de gemeente ook in de toekomst uitvoering geven aan de Wet op de lijkbezorging
Door de omvang van de uit te geven grond per verzoek te bepalen op basis van de beschikbare begraafcapaciteit, wordt alleen die grond uitgegeven waarop een kerkgenootschap gelet op zijn omvang redelijkerwijs aanspraak kan maken. Hiermee wordt voorkomen dat alle beschikbare grond voor bijzondere begraafplaatsen in één keer wordt uitgegeven en blijft ruimte beschikbaar om ook toekomstige verzoeken van kerkgenootschappen op grond van de Wet op de lijkbezorging te kunnen faciliteren.

3. <u>Een voorbereidingskrediet van € 68.000 beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsonderzoek voor het realiseren van bijzondere begraafplaatsen in Lelystad</u>

3.1 Dit dient ter dekking van plankosten om te komen tot een grondexploitatie.
Om de haalbaarheid van het project zorgvuldig te kunnen beoordelen is aanvullend onderzoek en afstemming met belanghebbenden nodig. Het gaat hierbij om het opstellen van een Nota van Uitgangspunten en het uitvoeren van ambtelijke en bestuurlijke afstemming.

3.2 *Het voorbereidingskrediet wordt ingezet voor de uitwerking van een rechtmatige en transparante gronduitgifte.*
De beschikbare gronden voor bijzondere begraafplaatsen kunnen niet zonder nadere afweging volledig aan de huidige verzoekers worden uitgegeven. Daarom wordt onderzocht op welke wijze aanvragen van kerkgenootschappen op een objectieve, transparante en juridisch houdbare wijze kunnen worden beoordeeld en afgehandeld, waarbij rekening wordt gehouden met de Wet op de lijkbezorging, het gelijkheidsbeginsel en toekomstige ruimtebehoefte. Daarbij worden onder meer de Wet op de lijkbezorging, de beschikbare begraafcapaciteit, toekomstige verzoeken van kerkgenootschappen en de vereisten die voortvloeien uit het gelijkheidsbeginsel en de Didam-jurisprudentie betrokken. Hiermee wordt expertise ontwikkeld die op een transparante en niet-discriminatoire wijze toepassing geeft aan zowel de huidige als toekomstige verzoeken om een bijzondere begraafplaats.

3.3 Hiermee worden alle kosten in beeld gebracht om te komen tot een grondexploitatie, waarbij de kosten zoveel als mogelijk worden gedekt uit de grondprijs van de te verkopen grond.
Het gaat hierbij om:
- De boekwaarde van de te verkopen grond.
- Infrastructurele aanpassingen in de openbare ruimte om de beoogde kavel te ontsluiten.

- Naast de bestemming begraafplaats, maakt deze grond onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Aangetaste natuurwaarden moeten worden gecompenseerd.

De waarde van de grond zal worden vastgesteld middels een onafhankelijk taxateur, in nadere afstemming met de aanvragers aan te wijzen.

4. Het voorbereidingskrediet als kosten voor onderzoek en ontwikkeling te activeren onder de immateriële vaste activa

4.1 Dit sluit aan bij de regelgeving van het BBV.
Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor dat deze voorbereidingskosten als kosten voor onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa geactiveerd moeten worden. De voorbereidingskosten moeten passen binnen de kostensoort (Bijlage IV bij het Omgevingsbesluit) en mogen op grond van het BBV maximaal 5 jaar geactiveerd blijven onder de immateriële vaste activa.

5. De voorbereidingskosten te zijner tijd ten laste te brengen van een nieuw vast te stellen grondexploitatie voor het ontwikkelen van Bijzondere begraafplaatsen

5.1 *Na maximaal 5 jaar moeten de kosten worden toegerekend aan de ontwikkeling door middel van het vaststellen van een grondexploitatie.* Indien dit binnen 5 jaar niet mogelijk is mag, op grond van de nieuwe BBV voorschriften, als alternatief voor het definitief afboeken van de kosten een voorziening worden gevormd. Hierdoor kunnen deze kosten later alsnog worden ingebracht als de raad tot een grondexploitatie heeft besloten voor het betreffende gebied.

6. Voor zover de voorbereidingskosten in de toekomst niet aan de ontwikkeling kunnen worden toegerekend of als er na 5 jaar een voorziening moet worden gevormd, deze ten laste te brengen van het rekening-resultaat van dat boekjaar

6.1 In het geval er na 5 jaar een voorziening moet worden gevormd of de raad besluit geen grondexploitatie vast te stellen en de gemeentelijke kosten moeten worden afgeboekt, dan komt dit ten laste van het rekeningresultaat van dat boekjaar. Het rekeningresultaat wordt toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve waardoor de algemene reserve indirect als achter vang dient.

Kanttekeningen

1.1 De uiteindelijke uitgifte van gronden moet nog nader juridisch worden uitgewerkt
De uiteindelijke uitgifte van gronden voor bijzondere begraafplaatsen dient plaats te vinden met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel en de eisen die voortvloeien uit de Didam-jurisprudentie. De exacte vormgeving van de uitgifteprocedure en de beoordeling van gegadigden moet daarom nog nader worden uitgewerkt. Met het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet wordt juist beoogd deze juridische randvoorwaarden zorgvuldig uit te werken, zodat gronduitgifte op een transparante en juridisch houdbare wijze kan plaatsvinden.

1.2 De verdeling van grond voor bijzondere begraafplaatsen vraagt mogelijk nadere beleidsmatige uitwerking
Voor de toedeling van begraafgrond aan kerkgenootschappen moeten onder meer de ledenaantallen van kerkgenootschappen worden vastgesteld. Ook moet worden bepaald welke stukken hiervoor worden verlangd. Bij de verdere uitwerking van het project wordt onderzocht in hoeverre hiervoor beleidsmatige en procedurele uitgangspunten benodigd zijn om (toekomstige) aanvragen op een uniforme en transparante wijze te kunnen beoordelen.

1.3 De aangewezen oppervlakte voor bijzondere begraafplaatsen zou in de toekomst mogelijk niet toereikend kunnen blijken
De Wet op de lijkbezorging gaat uit van een redelijke verhouding tussen de omvang van een kerkgenootschap en de binnen de gemeente beschikbare begraafcapaciteit. Op dit moment is nog niet volledig inzichtelijk wat de totale beschikbare begraafcapaciteit binnen de gemeente op lange termijn zal zijn, omdat de toekomstige uitbreidingsbehoefte van de algemene begraafplaats nog nader moet worden onderzocht. Hierdoor bestaat het risico dat de thans aangewezen oppervlakte voor bijzondere begraafplaatsen in de toekomst mogelijk niet toereikend blijkt om uitvoering te geven aan de aanspraken van huidige en toekomstige kerkgenootschappen op grond van de Wet op de lijkbezorging. Bij de verdere uitwerking van het project wordt onderzocht welke begraafcapaciteit op lange termijn beschikbaar is en welke oppervlakte benodigd is voor de algemene begraafplaats. Op basis daarvan kan worden beoordeeld of aanvullende gronden voor begraven beschikbaar moeten komen. Gelet op de huidige beschikbare oppervlakte en het aantal bekende verzoeken van kerkgenootschappen bestaat op dit moment geen aanleiding om aan te nemen dat op korte termijn onvoldoende capaciteit beschikbaar zal zijn. Het aanwijzen van het gebied maakt het mogelijk om vooruitlopend op deze nadere uitwerking invulling te geven aan de huidige verzoeken en de verdere beleidsvorming.

1.4 Kerkgenootschappen hebben reeds geruime tijd geleden een verzoek gedaan
De exacte toedeling van begraafgrond, de toekomstige behoefte aan begraafcapaciteit en de juridische uitwerking van de uitgifteprocedure moeten nog nader worden uitgewerkt. De vier kerkgenootschappen hebben reeds in 2023 een verzoek ingediend voor de realisatie van een bijzondere begraafplaats. Verdere vertraging kan leiden tot onvrede bij de verzoekende partijen en mogelijk tot juridische procedures. Op grond van artikel 42 van de Wet op de lijkbezorging staat voor belanghebbenden een bijzondere rechtsgang open bij Gedeputeerde Staten indien zij zich niet kunnen verenigen met besluiten of het uitblijven daarvan. Met dit voorstel wordt een concrete locatie aangewezen, worden uitgangspunten vastgesteld voor de verdere uitwerking en wordt krediet beschikbaar gesteld om de benodigde onderzoeken en beleidsontwikkeling voortvarend uit te voeren. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de huidige verzoeken, terwijl tegelijkertijd ruimte blijft bestaan voor een zorgvuldige juridische en ruimtelijke uitwerking.

1.5 De planning en uitvoering zijn mede afhankelijk van factoren zoals vergunningprocedures en afstemming met andere overheden over o.a. natuurcompensatie.

Financiën

De berekening van de hoogte van het aangevraagde voorbereidingskrediet is gebaseerd op de 50 woningen norm waarbij, als gevolg van het ontbreken van een programma op dit moment, dit gebaseerd is op basis van het aantal vierkante meters plangebied.

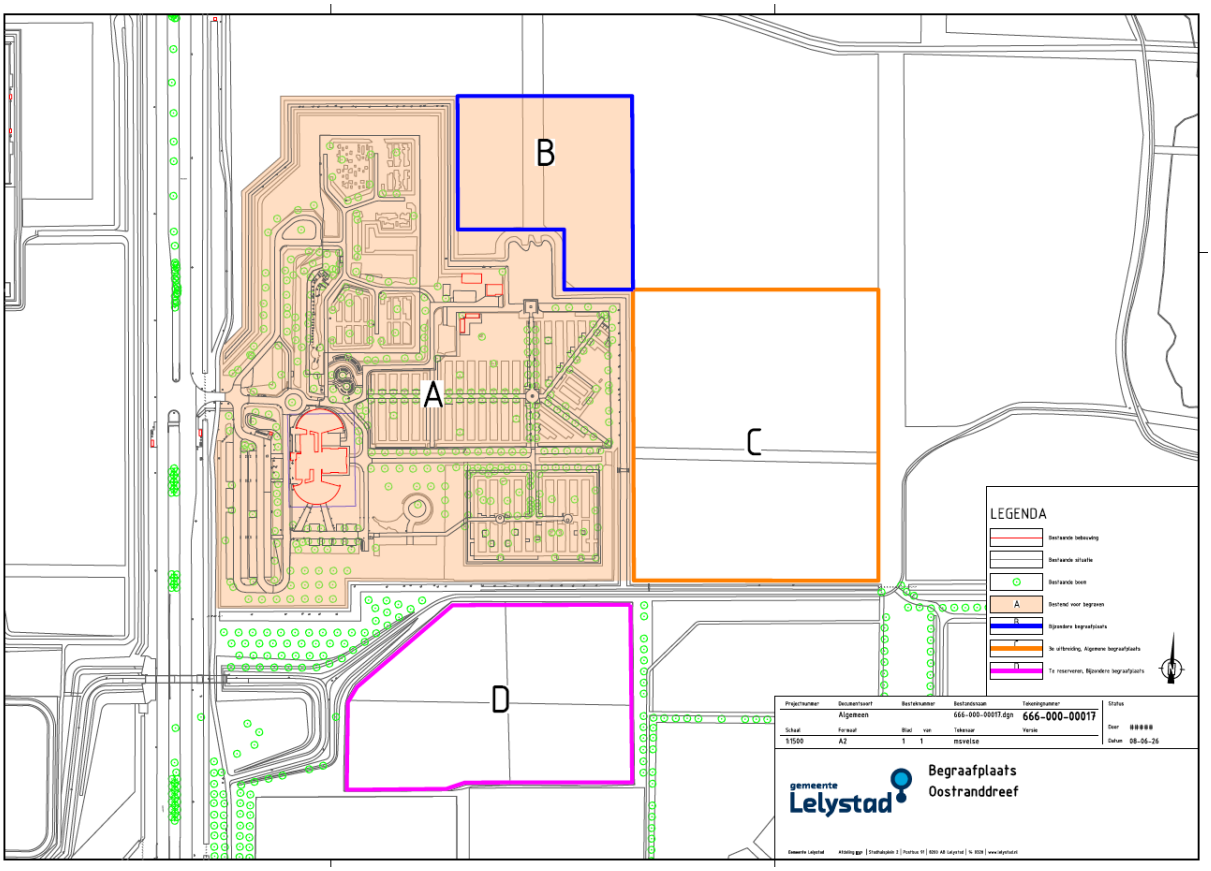
De fiscale afwikkeling van de voorbereidingskosten (o.a. BTW) is afhankelijk van de toekomstige keuzes.

Vervolg

Na besluitvorming voert de projectleider de opdracht, in nauwe samenwerking met interne- en externe belanghebbenden, uit. De voortgang wordt gemonitord via de reguliere ambtelijke- en bestuurlijke lijnen.

Bijlagen

Overzichtstekening

Lelystad, 15 september 2026

Het college van de gemeente Lelystad,

de gemeentesecretaris,
J.D. Pruim
**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*

ValidSigned door Jan Dirk Pruim
op 17-09-2026